

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Бердянський державний педагогічний університет

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

**«Соціальна робота та практична психологія»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

**за спеціальністю 231 Соціальна робота
галузі знань 23 Соціальна робота
кваліфікація: бакалавр з соціальної роботи**

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою БДПУ
від «23» серпня 2019
протокол № 1

Освітня програма вводиться в дію з
01.09.2019
Ректор І. Т. Богданов
(наказ № 68 від «27» серпня 2019)

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

СХВАЛЕНО

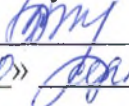
Методичною радою БДПУ
від «22» серпня 2019
(протокол № 9)

Голова

 О. І. Гуренко

ПОГОДЖЕНО

начальник навчального
відділу БДПУ

 О. В. Шубіна
«20» серпня 2019

Рекомендовано

Вченою радою факультету
від «25» червня 2019
(протокол № 11)

декан факультету

 Л. І. Казанцева

Ініційовано

Кафедрою соціальної роботи та
інклюзивної освіти
протокол № 10

від «07» травня 2019

завідувачка кафедри

 К. В. Петровська

ПРОЕКТНА ГРУПА

Керівник проектної групи: К. В. Петровська

Члени групи: О. І. Гуренко
 В. П. Котляр
 Н. М. Захарова
 А. О. Тургенєва

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

1. Петровська К. В., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувачка кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти - **гарант освітньо-професійної програми «Соціальна робота та практична психологія»**;
2. Тургенєва А. О., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти.
3. Гуренко О. І., доктор педагогічних наук, професор, перший проректор Бердянського державного педагогічного університету;
4. Захарова Н. М., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти;
5. Сербова О. В., кандидат психологічних наук, доцент кафедри прикладної психології та логопедії.
6. Карташова Г. В., здобувач вищої освіти, соціальний працівник, консультант БО «100 % життя. Запоріжжя».

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Батулінська Т. Г., директор Бердянського міського центру соціальної служб для сім'ї, дітей та молоді.
2. Пейчева С. Г., директор районного центру соціальної служб для сім'ї, дітей та молоді;
3. Нікулічева В. П., заступник директора КУ «Запорізький обласний центр професійної реабілітації інвалідів».

1. Профіль освітньо-професійної програми зі спеціальності 231 Соціальна робота

1. Загальна інформація	
<i>Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу</i>	Бердянський державний педагогічний університет Факультет дошкільної, спеціальної та соціальної освіти
<i>Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу</i>	Бакалавр Бакалавр з соціальної роботи
<i>Офіційна назва освітньої програми</i>	Освітньо-професійна програма «Соціальна робота та практична психологія»
<i>Тип диплому та обсяг освітньої програми</i>	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС (3 роки 10 місяців)
<i>Наявність акредитації</i>	Акредитаційна комісія України Сертифікат про акредитацію (серія НД, номер 0891945) від 8 липня 2014 року
<i>Цикл/рівень</i>	Для бакалавра: 7 рівень - НРК України; 7 рівень - EQF LLL; перший цикл – ЄПВО (НРFQ ENEA)
<i>Передумови</i>	Повна загальна середня освіта
<i>Мова(и) викладання</i>	Українська
<i>Термін дії освітньої програми</i>	До 01.07.2023 року.
<i>Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми</i>	http://bdpu.org/opp/
2 . Мета освітньо-професійної програми	
Підготовка конкурентоздатних фахівців з високим рівнем професійної компетентності, інтелектуальної активності, соціальної відповідальності, зорієнтованих на подальшу фахову самоосвіту, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та прикладні проблеми соціальної сфери через створення альтернативних моделей соціально-психологічної підтримки різних соціальних груп в мінливих умовах соціальної реальності; застосовувати теорії та методи соціальної роботи і практичної психології в різних державних та спеціалізованих службах та закладах освіти.	
3. Характеристика освітньо-професійної програми	
<i>Предметна область (галузь знань, спеціальність)</i>	23 Соціальна робота 231 Соціальна робота
<i>Орієнтація освітньої програми</i>	Освітньо-професійна програма «Соціальна робота та практична психологія»
<i>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</i>	Загальна освіта у галузі соціальної роботи з акцентом на знання, уміння та практичні навички у сфері професійної діяльності практичного психолога, впровадження інноваційних соціально-психологічних технологій.
<i>Особливості програми</i>	Навчання побудовано на дослідницькій основі, спрямоване на практичну діяльність, психосоціальну допомогу та підтримку різним категоріям населення.

4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
<i>Придатність до працевлаштування</i>	Фахівець із кваліфікацією бакалавра з соціальної роботи може займати первинні посади у держаних та неурядових організаціях, які здійснюють соціально-психологічний супровід й підтримку особистості, зокрема: менеджерами соціально-освітніх проектів, фахівцями з питань соціальної адаптації, комунікації та професійної орієнтації, консультування, інспекторами з охорони дитинства, інструкторами з раннього розвитку дитини, фахівцями Центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, вихователями соціальними по роботі з дітьми-інвалідами, практичними психологами в закладах освіти, консультантами з питань здорового способу життя, методистами з професійної реабілітації.
<i>Подальше навчання</i>	Можливість навчатися за програмою наукової та/або професійної освіти на другому циклі вищої освіти (рівень – магістр), за цією галуззю знань або іншої на підставі перехресного вступу, а також підвищення кваліфікації і отримання додаткової післядипломної освіти.
5. Викладання та оцінювання	
<i>Викладання та навчання</i>	Освітній процес побудовано за студентоцентрованим підходом за компетентнісною парадигмою навчання, із застосуванням мета когнітивних, когнітивних та соціально-афективних стратегій. Процес викладання включає класичні й активні методи навчання (дискусії, бесіди, презентації, метод проектів, моделювання професійних ситуацій, рольові та ділові ігри, індивідуальна дослідницька робота на основі нормативно-правових актів, підручників, посібників, періодичних наукових видань тощо).
<i>Оцінювання</i>	Усні та письмові екзамени, заліки, захист звітів з практики та курсових робіт; захист кваліфікаційної роботи та атестаційний екзамен.
6. Програмні компетентності (за стандартом)	
<i>Інтегральна компетентність (ІК)</i>	ІК-1 Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
<i>Загальні компетентності (ЗК)</i>	ЗК-1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК-2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК-3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК-4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК-5 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК-6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК-7 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

	<p>ЗК-8 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК-9 Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами, як усно, так і письмово.</p>
<p><i>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</i></p>	<p>ФК-1 Знання та розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та практичної психології; основних її напрямів (психологічного, соціального, юридичного, економічного, медичного).</p> <p>ФК-2 Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.</p> <p>ФК-3 Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.</p> <p>ФК-4 Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їхніх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, психологічних, гендерних, етнічних та інших особливостей.</p> <p>ФК-5 Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи та практичної психології.</p> <p>ФК-6 Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.</p> <p>ФК-7 Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.</p>
<p>7. Програмні результати навчання (ПР) (за стандартом)</p>	
<p>ПР-1 Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань.</p> <p>ПР-2 Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.</p> <p>ПР-3 Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.</p> <p>ПР-4 Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.</p> <p>ПР-5 Використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у ході розв'язання професійних завдань.</p> <p>ПР-6 Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання.</p> <p>ПР-7 Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.</p> <p>ПР-8 Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.</p> <p>ПР-9 Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи та практичної психології, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.</p> <p>ПР-10 Демонструвати вміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.</p> <p>ПР-11 Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.</p> <p>ПР-12 Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.</p> <p>ПР-13 Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.</p> <p>ПР-14 Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи та практичної психології, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів.</p> <p>ПР-15 Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів.</p>	

8 . Ресурсне забезпечення реалізації програми	
<i>Специфічні характеристики кадрового забезпечення</i>	<p>Кадрове забезпечення освітньої програми складається з професорсько-викладацького складу кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти БДПУ. До викладання окремих освітніх компонент відповідно до їхніх компетенцій та досвіду залучений професорсько-викладацький склад кафедр факультету дошкільної, спеціальної та соціальної освіти; філології та соціальних комунікацій; фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти; фізичної культури, спорту та здоров'я людини; гуманітарно-економічного факультету.</p> <p>Практико орієнтований характер освітньої програми передбачає участь фахівців-практиків, які відповідають напрямку програми, що підсилює синергетичний зв'язок теоретичної та практичної підготовки.</p> <p>Керівник проектної групи та викладацький склад, який забезпечує її реалізацію, відповідає вимогам, визначеним Ліцензійними умовами впровадження освітньої діяльності закладів освіти.</p>
<i>Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення</i>	<p>Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу (навчальні приміщення, спеціалізовані кабінети, комп'ютерні класи, мультимедійне обладнання тощо) відповідає вимогам до проведення лекційних та семінарських занять, у т. ч. в дистанційному режимі на платформі Moodle.</p> <p>В університеті є локальні комп'ютерні мережі з вільним доступом до мережі Інтернет. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура (гуртожитки, їдальня, спортивні зали, та відкриті спортивні майданчики тощо).</p>
<i>Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення</i>	<p>Офіційний веб-сайт університету bdpu.org містить інформацію про освітньо-професійні програми, навчальну, наукову та виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти, віртуальне навчальне середовище Moodle.</p> <p>Належна забезпеченість бібліотеки підручниками та посібниками, вітчизняними і закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного профілю, доступ до мережі Інтернет, авторських розробок професійно-викладацького складу.</p> <p>Вимоги щодо проведення лекційних та семінарських занять визначаються Положенням про організацію освітнього процесу БДПУ та іншими внутрішніми положеннями.</p> <p>Навчально-методичне забезпечення підготовки здобувачів вищої освіти відповідає ліцензійним та акредитаційним вимогам.</p>
9. Академічна мобільність	
<i>Національна кредитна мобільність</i>	<p>Національна кредитна мобільність може здійснюватися відповідно до угод БДПУ у закладах вищої освіти (наукових установах) – партнерах БДПУ в межах України; положення про академічну мобільність студентів БДПУ (Наказ № 198 від 26.12.2013р.).</p>
<i>Міжнародна кредитна мобільність</i>	<p>Може реалізовуватися здобувачами вищої освіти за освітніми програмами відповідно до укладених угод БДПУ та європейськими ЗВО за програмою ЕРАЗМУС+ (КА107); положення про академічну мобільність студентів БДПУ (Наказ №198 від 26.12.2013р.); положення про конкурсний відбір за проектами академічної мобільності в рамках програми ЕРАЗМУС+ (КА107) (Наказ №28 від 25.04.2019р.).</p>
<i>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</i>	<p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти не проводиться.</p>

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОПП

Код н/д	Компоненти освітньо-професійної програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційні роботи)	кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОПП			
ЗП 01.	Історія України	3	екзамен
ЗП 02.	Іноземна мова	6	залік/екзамен
ЗП 03.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	екзамен
ЗП 04.	Філософія	3	екзамен
ЗП 05.	Сучасні інформаційні технології	4	екзамен
Цикл професійної підготовки			
ПП 01.	Вступ до спеціальності	5	залік
ПП 02.	Педагогіка	6	екзамен
ПП 03.	Психологія загальна	6	екзамен
ПП 04.	Психологія педагогічна	3	залік
ПП 05.	Вікова фізіологія та валеологія	4	екзамен
ПП 06.	Соціальна політика	5	екзамен
ПП 07.	Організація і методика проведення тренінгу в соціальній роботі	5	залік
ПП 08.	Вікова психологія	3	залік
ПП 09.	Соціальна робота з сім'єю	5	екзамен
ПП 10.	Громадські об'єднання та рухи	5	екзамен
ПП 11.	Практикум з організації волонтерської роботи	3	екзамен
ПП 12.	Рекламно-інформаційні технології в соціальній роботі	4	екзамен
ПП 13.	Теорія та історія соціального виховання та соціальної роботи	9	залік/екзамен/ курсова робота
ПП 14.	Правові основи соціальної роботи	4	залік
ПП 15.	Соціальна робота в пенітенціарних установах	4	залік
ПП 16.	Анімаційна діяльність соціального працівника	6	екзамен
ПП 17.	Організація діяльності державних та спеціалізованих служб	4	екзамен
ПП 18.	Міжнародне співробітництво у сфері соціальної роботи	4	екзамен
ПП 19.	Гендерні аспекти соціальної роботи	3	екзамен
ПП 20.	Технології соціальної роботи	5	екзамен/ курсова робота
ПП 21.	Фандрайзинг у соціальній роботі	5	екзамен
ПП 22.	Право соціального забезпечення	4	екзамен
ПП 23.	Соціальна психологія	3	залік
ПП 24.	Психологічна служба	6	екзамен
ПП 25.	Психодіагностика	6	екзамен
ПП 26.	Основи психологічного консультування з практикумом	6	екзамен/ курсова робота
ПП 27.	Основи психокорекції з практикумом	8	залік/екзамен
ПП 28.	Професійні комунікації	3	залік
Практика			
П 01.	Професійно-орієнтована практика (навчальна)	6	залік
П 02.	Практика в соціальних службах (виробнича)	6	залік

П 03.	Практика в територіальних центрах соціального обслуговування населення (виробнича)	6	залік
П 04.	Психологічна практика (виробнича)	9	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент		180	
Вибіркові компоненти ОПП			
<i>Дисципліни самостійного вибору закладу освіти</i>		24	
СВ 01.	Дисципліна 1	3	залік
СВ 02.	Дисципліна 2	3	залік
СВ 03.	Дисципліна 3	4	залік
СВ 04.	Дисципліна 4	3	залік
СВ 05.	Дисципліна 5	3	екзамен
СВ 06.	Дисципліна 6	4	залік
СВ 07.	Дисципліна 7	4	екзамен
<i>Дисципліни зв вибором здобувачів вищої освіти</i>		36	
ВВ 01.	Дисципліна 1	3	залік
ВВ 02.	Дисципліна 2	4	залік
ВВ 03.	Дисципліна 3	4	залік
ВВ 04.	Дисципліна 4	4	залік
ВВ 05.	Дисципліна 5	3	залік
ВВ 06.	Дисципліна 6	3	залік
ВВ 07.	Дисципліна 7	3	залік
ВВ 08.	Дисципліна 8	3	залік
ВВ 09.	Дисципліна 9	3	залік
ВВ 10.	Дисципліна 10	3	залік
ВВ 11.	Дисципліна 11	3	залік
Загальний обсяг вибірових компонент		60	
Загальний обсяг освітньо-професійної програми		240	

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та атестаційних екзаменів (атестаційний екзамен з соціальної роботи, комплексний кваліфікаційний екзамен з практичної психології).
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота повинна передбачати розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичної проблеми у соціальній сфері із застосуванням теорії і методів соціальної роботи. Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації; має бути оприлюднена на офіційному сайті закладу вищої освіти, або його структурного підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти.
Вимоги до атестаційного екзамену	Атестаційні екзамени мають бути спрямовані на перевірку досягнення результатів навчання, визначених стандартом та освітньо-професійною програмою.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми

	ЗП 01	ЗП 02	ЗП 03	ЗП 04	ЗП 05	ІІІ 01	ІІІ 02	ІІІ 03	ІІІ 04	ІІІ 05	ІІІ 06	ІІІ 07	ІІІ 08	ІІІ 09	ІІІ 10	ІІІ 11	ІІІ 12	ІІІ 13	ІІІ 14	ІІІ 15	ІІІ 16	ІІІ 17	ІІІ 18	ІІІ 19	ІІІ 20	ІІІ 21	ІІІ 22	ІІІ 23	ІІІ 24	ІІІ 25	ІІІ 26	ІІІ 27	ІІІ 28	ІІ 01	ІІ 02	ІІ 03	ІІ 04				
ЗК 1	+										+				+				+								+														
ЗК 2		+																																							
ЗК 3				+		+	+																	+							+										
ЗК 4												+										+				+	+	+					+	+	+	+	+	+	+		
ЗК 5					+	+	+											+	+		+									+	+			+							
ЗК 6												+				+					+																				
ЗК 7							+	+						+						+				+		+		+													
ЗК 8							+		+				+	+																											
ЗК 9			+																																						
ФК 1							+	+	+	+			+															+	+	+									+		
ФК 2	+			+		+	+											+								+					+	+									
ФК 3											+							+							+		+						+			+					
ФК 4		+												+						+				+					+	+	+							+			
ФК 5		+	+																			+													+		+	+			
ФК 6					+							+			+	+	+				+					+															
ФК 7															+			+						+											+				+		

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідним компонентам освітньо-професійної програми

	ЗП 01	ЗП 02	ЗП 03	ЗП 04	ЗП 05	ІІІ 01	ІІІ 02	ІІІ 03	ІІІ 04	ІІІ 05	ІІІ 06	ІІІ 07	ІІІ 08	ІІІ 09	ІІІ 10	ІІІ 11	ІІІ 12	ІІІ 13	ІІІ 14	ІІІ 15	ІІІ 16	ІІІ 17	ІІІ 18	ІІІ 19	ІІІ 20	ІІІ 21	ІІІ 22	ІІІ 23	ІІІ 24	ІІІ 25	ІІІ 26	ІІІ 27	ІІІ 28	ІІ 01	ІІ 02	ІІ 03	ІІ 04			
ПРН 1		+	+																																					
ПРН 2	+										+				+					+							+													
ПРН 3						+	+																																	
ПРН 4						+	+	+	+					+				+		+				+		+	+	+	+	+				+						
ПРН 5					+												+				+																			
ПРН 6		+												+						+				+					+	+	+						+			
ПРН 7								+		+			+	+																										
ПРН 8											+								+							+	+									+				
ПРН 9				+		+	+																	+								+								
ПРН 10					+							+			+	+	+				+					+														
ПРН 11	+			+														+								+				+	+									
ПРН 12								+	+	+	+		+															+	+	+									+	
ПРН 13												+				+					+																			
ПРН 14		+	+												+			+				+	+											+	+	+	+	+	+	
ПРН 15												+										+				+	+	+					+	+	+	+	+	+	+	